

Yttrande

Stockholm 2024-12-18

Remiss av promemorian Straffansvar för den som bedriver finansiell verksamhet utan tillstånd eller registrering m.m.

Svensk Försäkring stödjer initiativ som kan motverka att tillståndspliktig finansiell verksamhet bedrivs utan nödvändiga tillstånd. Förslaget i dess utformning har dock fått ett mycket brett tillämpningsområde och innebär att straffansvar kan aktualiseras för olika, mer eller mindre, klandervärda ageranden. Enligt förslaget omfattas all finansiell tillståndspliktig verksamhet. Vi anser emellertid att det är en principiell och grundläggande skillnad mellan aktörer med verksamheter som bedrivs helt utan tillstånd och sådana som har tillstånd och därmed står under tillsyn och sanktionsrisk från Finansinspektionen. De senare riskerar redan att förlora tillståndet eller i vart fall att få kännbara ekonomiska sanktionsavgifter och andra sanktioner från Finansinspektionen.

Enligt promemorians förslag ska därtill rena oaktsamhetshandlingar vara straffbara. Antag att en aktör med tillstånd att bedriva försäkringsrörelse avser att ändra sin verksamhet på visst sätt. Inte minst inom försäkring kan det vara svårt att avgöra om en sådan tillkommande verksamhet redan omfattas av det befintliga tillståndet eller kräver utökning av tillståndet eller om den över huvud taget behöver tillstånd. Utifrån hur förslaget är utformat torde dock ytterst ett personligt straffansvar för styrelseledamöter kunna aktualiseras om aktören bedömt att förändringen skulle omfattas av tillståndet eller att tillstånd inte skulle behövas, om bedömningen i efterhand ifrågasätts av Finansinspektionen.

Som en följd härav riskerar förslaget att även kriminalisera ren oaktsamhet medföra att försäkringsföretag kommer att göra onödiga ansökningar om tillstånd. Sådana ansökningar innebär oftast ett betydande administrativt arbete för företagen. Till detta kommer själva ansökansavgiften. Dessa kostnader kommer ytterst drabba försäkringstagarna. Onödiga ansökningar om tillstånd kommer därtill skapa merarbete för Finansinspektionen. Redan i dag är handläggningstiderna ofta långa och förslaget kommer sannolikt innebära ytterligare fördröjningar hos myndigheten. Även överflödiga ansökningar om förhandsbesked kan av samma anledning komma att öka.

Mot denna bakgrund anser Svensk Försäkring att förslaget inte bör träffa de försäkringsföretag som redan har tillstånd att bedriva försäkringsrörelse. I detta

sammanhang bör påtalas – vilket även framgår av promemorian på sidan 53 – att det inte har framkommit något som tyder på att försäkringsrörelse bedrivs i någon nämnvärd omfattning utan tillstånd. Den befintliga sanktionsregleringen synes således ha en fungerande avskräckande effekt. Om regeringen likväl anser att kriminalisering även ska omfatta dessa företag bör i vart fall en sådan kriminalisering förutsätta grov oaktsamhet eller uppsåt (jfr 18 kap. 1a § försäkringsrörelselagen [2010:2043]). Det skulle innebära en större förutsebarhet för bland annat försäkringsföretag och de personer som kan drabbas av ett straffansvar.

Svensk Försäkring

Johan Lundström

Svensk Försäkring

Ronja Wildenstam